



Tarih: 16.01.2023
Sayı: 28

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

2024'ün başında, Türkiye'deki emeklilik sisteminin köklü eşitsizlikler ve verimsizliklerle malul olduğu giderek daha açık hale gelmektedir. Bu durum memur emeklileri ile işçi emeklileri arasındaki göze çarpan eşitsizliklere ve toplumumuzdaki adaletsiz gelir dağılımına katkıda bulunan emekli maaşlarının genel yetersizliği ile daha da belirgin hale gelmektedir. Bu kapsamda yaşlı vatandaşlarımızın gelecekteki refahı ve toplumumuzun ahlaki bütünlüğünü ele almak üzere sosyal güvenlik kapsamındaki aylık bağlama ve güncellemedeki farklılıklara ilişkin olarak sorunların tespiti ve gerekli önlemlerin alınması amacıyla TBMM İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri gereği Meclis Araştırması açılmasını saygılarımla arz ve teklif ederim.


Bülent KAYA
İstanbul Milletvekili
Grup Başkanvekili

GEREKÇE:

Ülkemizde emekli maaşlarının yetersizliği kritik konudur. Türkiye İstatistik Kurumu'na (TÜİK) göre bile, 2023 yılı itibarıyla Türkiye'deki ortalama emekli maaşları, artan hayat pahalılığına ayak uyduramamıştır. 2022 ve 2023 yıllarında ürkütücü bir orana yükselen enflasyon, emeklilerin alım gücünü daha da artan oranda erozyona uğratmıştır. Acı gerçek şu ki, yaşlı nüfusumuzun önemli bir kısmı, rahat bir emeklilik dönemi geçirmek bir yana, temel ihtiyaçlarını karşılamakta bile zorlanmaktadır.

Emeklilik sistemindeki sorunlar, Türkiye'de gelir dağılımındaki adaletsizliğe ilişkin daha büyük bir sorunun belirtisidir. Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) tarafından hazırlanan bir rapor Türkiye'nin Avrupa'daki en yüksek gelir eşitsizliklerinden birine sahip olduğunu vurgulamaktadır. Emekli aylıklarımızın yetersizliği bir yana emekli olan gruplar arasında bile farklı maaş bağlama usülleri ve artış oranları uygulanması bu eşitsizliği daha da arttırmakta ve düşük gelir grubundaki insanlar arasında bile gelir adaletsizliğine yol açmaktadır. Farklı işe giriş tarihi, özel sektör ya da kamu da emekçi olma durumu ya da kendi yağında kavrulan esnaflardan aynı nesildeki insanlar arasında bile derin emekli maaşı ve aylık bağlanma şartları farklılıkları ortaya çıkmaktadır.



Bu zorlukları ele almak için acilen kapsamlı bir emeklilik reformuna ihtiyaç vardır. Sonuç olarak, Türk emeklilik sistemi, özellikle 2024 yılının başında artık daha da derinleşen bir yol ayrımındadır. Memur, esnaf, çiftçi ve işçi emeklileri arasındaki eşitsizlikler, emekli maaşlarının genel olarak yetersizliği ve bunun sonucunda ortaya çıkan adaletsiz gelir dağılımı sadece politika hataları değildir; bunlar daha derin bir toplumsal sorunun yansımasıdır. Bu toplumsal sorunun tespiti ve gerekli önlemlerin ivedi olarak alınması için emeklilik sistemimizdeki aksaklıkların araştırılması ve değerlendirmelerin yapılması önem arz etmektedir.

